

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
3 Octombře st. v.
15 Octombře st. n.

Ese in fie-care dumineca.
Redacțiunea in
Közép-utca nr. 395.

Nr. 40.

ANUL XVIII.
1882.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 25 lei.

O rugăciune.

— Novelă. —

De Carmen Sylva.

(Urmare.)

— Și dânsii n'au cel puțin atâta milă de mine, ca să se ascundă din vederea mea. Ietă! Privește afară, Raoul! Veți cum trec tocmai acum p'aici! Dar caută acolo, Raoul, acolo! El o privește cu niște ochi îndrăgostiți și dânsa e atât de palidă. Dânsa e o blăstemată, o înșelătoare, o tâlhăriță.

Degetele fine și albe ale lui Raoul închiseră gura surorii sale, și când privi spre ea, în ochii lui erau flăcări, încât dânsa se spăria:

— Berthaldo, — dișe el, — te compățimesc! Satana te-a și apucat, nu peste mult te va călca 'n picior.

— Vreu resbunare, Raoul, resbunare, séu mórtea.

— Du-te 'n odaia ta și nu te redică din genunchi, diua nóptea, până ce nu vei sfărma vermele în inima ta. Ești în ajunul unei fapte rele, Berthaldo, rentórce-te până ce încă nu e târziu!

Ea nu-l auđi; căci privirea ei se 'ndreptă ierăș jos spre stradă. Raoul suspină și o părăsi și se duse departe din oraș, spre a-și căștigă liniște și lumină.

Timpul pentru cununia Editheii se apropiă atât de iute, încât fratele și sora gândiau, că dișile n'au ore și nopțile n'au minute.

Editha eră o mirésă tăcută; totdeuna prietenósă și blândă, ieră și ieră mulțamiă lui Tassilo dragostea lui cea mare. Și decă el atuncia dișea cu blândete: „Uitat-ai mănăstirea, scumpa mea?” — ea șoptiă clătinându-și capul: „Voi uita-o, dar lasă-mi puțintel timp!”

Lui Tassilo și așa i părea timpul pré lung, óra cununiei depărtată 'n vecinicie și fericirea atât de mare, încât n'o va pute avé nici odată. El se temea, că va trebui să intrevină ceva, ce are să nimicéscă tóte.

Dar în sfērșit numai trei dișe mai lipsiau.

Editha trâmise pe mamă-sa la Raoul.

— Spune-i că-l rog sé me cunune dânsul. Și-i spune, că el m'a invēțat cum trebuie cineva să se jertfescă, acum dară sé me conducă mâna lui la acest paș mare! Și i mai spune, că voi face greu acesta și că-l indeplinesc numai din iubire și datorie pentru tine, și că numai cuvintele lui m'au înduplecat sé te ascult și că de bună sémă totdeuna voi fi bună, de cumva el me va binecuvéntă. Și mâne deminéță din mâna lui voiesc sé primesc cuminecătura și a remané. ceea ce

am fost totdeuna, surióra lui! Mi s'a spus ca să bag de sémă și să nu primesc nimica din mâna preotului, dar ale lui numai binecuvéntare pot sé-mi deie.

Tassilo se invoi, căci pentru el eră sfânt tot ce Editha voia. Iși innăduși gelosia ce i se ivi, ca ș-o ofensă nebarbătésacă față de inima curată a miresei sale.

Când mama Editheii împărtași lui Raoul dorința ficei sale, acela stetea cu spatele cătră feréstă, încât nu putú sé-i vedă fața.

El respunse antăiu scurt și aspru:

— Nu, nu pot, n'am timp!

— Nici decă Editha te rógă?

— Nici atuncia. Auđit-ai, că n'am timp.

— Așá dară o sé vorbesc cu Pré-Cuvioșia sa.

— Te rog fórte, sé nu faci acésta!

Mama, care își propuse hotărít a nu spune vorbele trâmise de Editha, acum începú totuș a le împărtași, la început puțin, apoi tot mai mult, căci nu primiă nici un respuns și în sfērșit spuse totul.

Raoul încă tot tăcea.

— Copila mea se jertfesce pentru mine, ceea ce a costat-o lupte grele și dia nu voiești sé ajuți pe surióra ce se luptă?

Raoul respunse încet după o paușă:

— Da, sânt gata.

Atunci deschise ușa, ca dânsa să se pótă depărta.

Eră nópte 'ntunecósă, când dânsa ieși și când înaintea ei trecú iute o figură înfășurată, care ascunse mica lampă ce ținea în mână și numai la depărtare de vr'ó sută de pași o deschise de nou.

Nu se putea vedé, decăt o figură naltă, o umbră lungă și lumina, care se reversă tremurând acuș aici, acuș acolo.

Figura se opri la casa Barbarei și bătú încet, închidându-și ierăș lampa.

Când bētrâna deschise ușa, figura străină intră, și fără sé-și redice vélul, dișe cu glas afund:

— Dta șciú sé faci vrăgi, ietă mâna mea.

Ea scóse din mantie o mână uscăciósă și fără de inel.

— Oho! — dișe bētrâna, — ce ai de gând? Înșelatu-te-a cineva? Ai cugete de resbunare. Dar aceste cugete de resbunare sânt moștenite, aceste sânt supte dimpreună cu laptele mamei.

— Nu-i așa? — dișe figura învélitá. Dar la resbunarea mea am trebuință de ajutorul teu, strigioie. Fii cu minte! Te cunosc și șciú artișle tale; decă vreu mâne vei sta naintea sfântului scaun judecătór, ier poi-mâne pe rug. Decă me vei ajutá, voi tăcé 'n veci.

mandat o cunună, care în numele Maj. Sale se depună pe statuă. Cununa, cu inscripțiune francesă, e deja espusă la un negustor de flori în Budapesta, unde lumea trecătoare o admiră cu adânc devotament pentru gingașa atențiune a suveranei poete.

× **Academia Română.** Dl Nicolae Ionescu, în ultima ședință a Academiei, a cetit un manuscris italianesc ce l'a găsit într-una din bibliotecile Elveției în călătoria ce a făcut-o — și anul acesta ca și anii trecuți — prin acesta interesantă țară. Manuscrisul e relativ la cele din urmă momente ale lui Mihail Vițezul.

× **Statua lui Ștefan cel mare.** La 10/22 septembrie după pregătirea fundațiilor s'a procedat în Iași la redicarea statuei în fața palatului administrativ. Comitetul a depus în lăuntru fundamentei statuei, închis într'un tub de sticlă și un act comemorativ. Președinte de onoare al comitetului este regele Carol I, vice-președinte principele Grigorie M. Sturdza, membrii: Vasile Alecsandri, Nicolae Gane, Scarlat Pastia, Iacob Negruzzi, Alesandru A Stamatopol architect.

✓ **Școlile din Blaș.** Din „programa” ce ni s'a trimis, scotem următoarele date relative la anul școlar trecut: În gimnasiu au fost 17 profesori; numărul școlărilor înscriși 400 din cari au ramas 374, din acestia 371 au fost români și anume gr. c. 321, gr. or. 50. La preparandie au fost 6 profesori, 57 învățatori; la școala normală 4 profesori și 50 de învățacei; la școala de fete două profesorițe și 1 profesor, numărul elevelor a fost 26.

✓ **Societăți de lectură.** *Societatea Andreiui Siaguna* a tinerimei clericale și pedagog. din Sibiu s'a constituit sub presiul ad hoc al Rds. D. director Ioan Hania astfel: președinte dl profesor seminarial dr. Daniil P. Barcian, vice-președinte V. M. Tordășan cl. a. III, notari Ioan Baciuc cl. III și Ilariu Reit cl. II, cassar Romul Pop cl. I, controlor Nicolae Adamoviciu cl. III, bibliotecar Emanuil Beșă cl. II, vice-bibliotecar Vas. Bărbat ped. I, redactor al foii „Musa” Dumitru Tătar cl. III, membrii în comitet Aron Gogonea și Ioan Orban cl. III, Vasile Saftu și G. Maier cl. II, V. Gan și T. Strimbu cl. I, Nic. Bărsan ped. III și Dumitru Lăpădat ped. II. — *Societatea de lectură din Beiuș* a junimei române studioase la gimnasiul de acolo s'a constituit sub presiul Rds. D. director Petru Mișuțiu astfel: conducător dl profesor George Pop, notar al corespunzătorilor George Popoviciu, notar al ședințelor Traian Puticiu ambii din cl. VIII, bibliotecar George Candrea, archivar Vas. Ardelean, cassar George Dragan, toți d.n. cl. VII. — *Societatea de lectură* a junimei române dela gimnasiul r. c. din Cluș s'a constituit în 23 sept. st. n. pe anul școlastic 1882/3 în modul următor: Președinte Gavril Tripon stud. de cl. VIII, notar Vasiliu Vutca stud. de cl. VII, secretar Romul Ramonțian stud. de cl. VIII, cassariu Aureliu Popu stud. de cl. VI, bibliotecar Vasiliu B. Popu stud. de cl. VIII, vice-bibliotecar Avram Horvat stud. de cl. VI, controlor Petru Fornea stud. de cl. VII, redactori la foia societății „Speranța” Iuliu Carșai stud. de cl. VIII, Ioan R. Cherecheș stud. de cl. VII și Georgiu Popescu stud. de cl. VI, membrii de încredere, Aureliu Poruț și Val. Abuiu ambii stud. de cl. V.

× **Lumina electrică la Sinaia.** „Românul” află, că palatul regal dela Sinaia va fi luminat în curând prin lumina electrică; mașina va fi pusă în mișcare prin ajutorul Peleşului.

✓ **Cătră dnii ȋuaristi.** Nicolae Bernardini din Lecce (Italia) lucră în acest moment la formarea unui mare Dicționar special, care va cuprinde lista tuturor jurnalelor din lume, istoricul lor, importanța lor, biografia principalilor lor colaboratori, numărul tiragiului etc. El se adresă pentru acesta la toți ȋuaristii, fără deosebire de partid, rugându-i de a-i trâmite un exemplar a ȋuarului lor cu toate indicațiunile ce vor socoti că ar fi de folos. Adresa dlui Nicolae Bernardini este: Via delle Bombarde, Lecce (Italia).

✓ **Necrolog.** *Elena Rafila*, învățătoare gr. or. în comuna Gepiu, comitatul Biharea, a încetat din viață la 9 octombrie în etate de 19 ani, lăsând în doliu numeroși consăngeni, între cari și pe unchiul seu preotul din Gepiu Teodor Rafila și soția, cari i-au fost adevărați părinți. La înmormântarea repausatei, în 12 octombrie, s'a înfățișat un public numeros din loc și din giur, compus din inteligență și popor, căci adormita a desvoltat mult zel pe cariera sa frumoasă. La actul înmormântării a oficiat parocul din Berechii și inspectorul cercual de școle MOD. Teodor Pap, carele țin și o pătunțătoare cuvântare ocașională, asistat de alți cinci preoți și de numeroși învățatori; cari se creșură datori a aduce acest atribut de stimă bravei lor colege. Fie-i țărina ușoră!

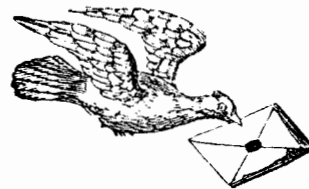
Deslegarea ghicirei de șac din nr. 38: „Scriind mereu despre scrierile celorlalți, ajungem a ne crede mai mult spirit decât ei, și decă n'am fi convinși, că Isus este Dșeu: predicătorii Par gâsi un spirit mediocr.”

Carmen Sylva.

Bine au deslegat-o dômnele și domnișorele: Rosa Bozanciu, Elena Zacharia n. Daminescu, Eufrosina Pop, Emilia C. Nicôra și Ștefania Pop.

Premiul l'a câștigat domnișora Ștefania Pop în Bănișor.

Poșta Redacțiunii.

Dșorei E. D. în C. ȋiarul pentru copii, încât șcim noi, încă n'a apărut.

Dșui G. C. în Belcesci. Baniul au sosit. „Ședetorea” s'a espedat. Nr. 1 se va suplini mai târșiu.

Dșui D. P. în A. De vom avé spaciul, vom publică-o. Dar nu șcim când vom avé, căci ar ocupă prę mult loc.

Călindarul șeptemânei.

ȋiua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sêrbătorile.	Sôrele resare	Sôrele șapune
Duminecă	3	15	M. Dion. Areopag.	6 24	5 7
Luni	4	16	Păr. Ieroteiu.	6 26	5 5
Mărți	5	17	M. Charitina.	6 28	5 2
Mercuri	6	18	† Apost. Toma.	6 29	4 59
Joi	7	19	MM. Sergie și Vach.	6 31	4 57
Vineri	8	20	Cuv. Pelagia.	6 33	4 55
Sâmbetă	9	21	† Apost. Iacob.	6 35	4 53

✈ **Avis!** Treiluniul jul.—sept. se încheiă cu nr. trecut. Rugăm pe aceia, a căror abonamente espiră cu acel număr, să binevoiescă a le rennoi de timpuriu; ier cei ce nu mai vor să fie abonați, sânt rugați a ne innapoiă nrl presinte, ca să-i ștergem din registrul abonaților.

Proprietar, redactor respunșător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollôsy în Oradea-mare. Strada principală nr. 274.